

TRƯỜNG THPT BUÔN MA THUỘT

**BÁO CÁO THỰC TẾ VỀ ĐỔI MỚI PHƯƠNG
PHÁP DẠY HỌC
BỘ MÔN NGỮ VĂN**

Người thực hiện : Nguyễn Thị Nhân

Tổ : Ngữ văn

Năm học: 2016 - 2017

LỜI MỞ ĐẦU

Như chúng ta đã biết, để đáp ứng xu thế thay đổi và phát triển của thời đại, trên mọi lĩnh vực phải có sự đổi mới (nói một cách khác là đổi mới toàn diện) trong đó đặc biệt là giáo dục – một lĩnh vực được xem là then chốt, là mũi nhọn trong bất cứ một thời đại nào, một xã hội nào.

Mấy năm trở lại đây, Bộ Giáo dục đã chú trọng đến việc đổi mới phương pháp giảng dạy dưới nhiều hình thức như:

- Đưa công nghệ thông tin vào giảng dạy.
- Đổi mới phương pháp kiểm tra, đánh giá học sinh.
- Đổi mới cách soạn giáo án.
- Đổi mới phương pháp giảng dạy trên lớp theo hướng tích hợp theo chủ đề liên môn.

Và tất cả đều hướng tới một đối tượng trung tâm là học sinh, nhằm phát huy tính tích cực sáng tạo cho các em, tạo mối quan hệ gần gũi, thân thiện trong tiết học, giảm áp lực, giúp học sinh chủ động, tích cực hơn, thoải mái hơn khi học (tránh lối dạy thầy đọc – trò chép mang tính áp đặt như trước đây).

Nhận thức về điều này, bản thân tôi – với tư cách là một tổ trưởng chuyên môn và hơn cả vẫn là một giáo viên trực tiếp đứng lớp hàng ngày, mỗi tuần không dưới mười lăm tiết nên tôi đã chủ động đổi mới phương pháp dạy học bằng nhiều hình thức. Cụ thể như sau:

1. Đưa công nghệ thông tin vào dạy học

Trước hết phải thừa nhận rằng do đặc trưng bộ môn nên không phải bất cứ bài giảng nào cũng thành công khi đưa công nghệ thông tin vào giảng dạy. Bởi vô hình chung chúng ta lại đặt học sinh vào một tiết học khô khan theo kiểu thầy bấm Enter, trò chép. (Thú thật khi mới áp dụng công nghệ thông tin vào giảng dạy cách đây sáu năm, sau khi soạn xong một giáo án PowerPoint, tôi mãn nguyện lắm nhưng khi dạy xong, một số học sinh đã tâm sự với tôi rằng: “ Cô

oi, em thích cô dạy “chay” hơn. Cảm xúc hơn cô ạ! ”. Khi ấy, tôi nghĩ mình đã thất bại.

Tuy nhiên, phải thừa nhận rằng, công nghệ thông tin cũng không phải không có ưu điểm của nó. Bằng những sơ đồ (tiếng Việt), mô hình (làm văn), hình ảnh, thước phim (giảng văn) đã làm cho tiết học sinh động, tạo ấn tượng khó quên và đồng thời cũng giúp học sinh khắc sâu bài học nên học sinh rất thích.

Ví dụ như:

Thông điệp nhân ngày Thế giới phòng chống AIDS (hình ảnh về những bệnh nhân HIV/AIDS).

Tây Tiến (Quang Dũng) → hình ảnh về núi rừng...

Người lái đò sông Đà (Nguyễn Tuân) → hình ảnh con sông hung bạo, trữ tình.

Chí phèo (Nam Cao) cắt những đoạn phim “*Làng Vũ Đại ngày ấy*”.

Hạnh phúc của một tang gia (phim cảnh cụ cố tổ chết) → phim “*Trò đời*”...

2. Đổi mới cách soạn giáo án

Phần hoạt động của giáo viên và học sinh rất quan trọng, bởi đó là những hoạt động có tính định hướng cho học sinh nắm bắt vấn đề.

Tôi chú ý những vấn đề sau đây:

- Dẫn dắt vấn đề bằng hệ thống câu hỏi phù hợp với năm đối tượng học sinh (Giỏi, Khá, Trung bình, Yếu, Kém). Trước đây chỉ có bốn đối tượng Giỏi, Khá, Trung bình, Yếu (thi tuyển), còn bây giờ xét tuyển thì có thêm đối tượng kém nữa.

Câu hỏi mà tôi đặt ra vừa mang tính định hướng, vừa gợi mở tùy vào đối tượng học sinh / phần thảo luận (?)

3. Đổi mới cách kiểm tra bài soạn của học sinh

Thay vì, trước đây yêu cầu học sinh tìm hiểu tác giả, tác phẩm, trả lời câu hỏi trong phần hướng dẫn đọc bài thì tôi yêu cầu học sinh soạn theo những câu hỏi tôi đặt ra liên quan đến việc đọc hiểu văn bản.

Ví dụ: Khi dạy bài *Người lái đò sông Đà* (Nguyễn Tuân), tôi yêu cầu học sinh làm việc theo nhóm ở nhà bằng việc trả lời những câu hỏi sau:

- Nhóm 1

1) Tìm hiểu về tác giả Nguyễn Tuân và Tùy bút Sông Đà.

2) Trong hành trình của chuyến đi gian khổ và hào hứng đến miền Tây Bắc của Tổ quốc dọc theo một dải sông Đà, Nguyễn Tuân đã quan sát và ghi lại những biểu hiện hùng vĩ và hung dữ nào của Đà giang? Tác giả muốn dự cảm về điều gì?

- Nhóm 2

1) Tìm hiểu về tác giả Nguyễn Tuân và Tùy bút Sông Đà.

2) Dựa vào văn bản hãy chứng minh từ những góc độ khác nhau, Nguyễn Tuân đã có những phát hiện thật tinh tế và miêu tả một cách tài tình những vẻ đẹp trữ tình đa dạng của sông Đà như thế nào?

3) Tùy bút "*Người lái đò sông Đà*" đã đem đến cho anh chị những tri thức về lĩnh vực nào của đời sống?

Học sinh: địa lý, lịch sử, văn học, điện ảnh, võ thuật, văn hóa...

- Nhóm 3

1) Tìm hiểu về tác giả Nguyễn Tuân và Tùy bút Sông Đà.

2) Nguyễn Tuân làm thế nào để khắc họa và làm nổi bật hình ảnh "người lái đò" trên sông Đà?

3) Qua hình tượng người lái đò, Nguyễn Tuân đã có quan niệm như thế nào về vẻ đẹp tài hoa nghệ sĩ của con người?

- Nhóm 4

1) Tìm hiểu về tác giả Nguyễn Tuân và Tùy bút Sông Đà.

2) Qua tùy bút, anh chị có nhận xét gì về tài năng nghệ thuật và phong cách nghệ thuật của Nguyễn Tuân?

3) Từ "*Chữ người tử tù*" đến "*Người lái đò sông Đà*", Nguyễn Tuân có những biểu hiện gì được xem là đổi mới?

Dĩ nhiên, học sinh làm theo nhóm và nộp cho giáo viên sau khi học xong. Có thể nói, các em học rất tốt, giáo viên dạy cũng rất khỏe.

4. Đổi mới về cách kiểm tra đánh giá

Thay vì trước đây kiểm tra miệng, giáo viên gọi học sinh lên bảng trả lời câu hỏi bài cũ rất mất thời gian thì hiện nay tôi có thể kiểm tra trong quá trình vào bài mới hay trong quá trình giảng dạy.

Kiểm tra 15 phút (linh hoạt hơn)

- Kiểm tra giấy.
- Kiểm tra bài soạn câu hỏi thảo luận.
- Chuẩn bị hình ảnh, đồ dùng dạy học.

Bài viết: Định hướng theo cấu trúc đề thi Trung học phổ thông Quốc gia để học sinh làm quen với các dạng đề.

5. Dạy học theo chủ đề tích hợp liên môn (không phải là hoàn mới vì văn – sử - triết bất phân)

Thú thật là dạy học theo hướng tích hợp liên môn thì tôi đã làm rồi và dạy học theo chủ đề thì tôi thấy rất khó. Trong đầu tôi đã có những hình dung những chủ đề sau đây có thể dạy ở chương trình 12.

- Hình tượng người lính trong thơ ca kháng chiến chống Pháp.
- Hình tượng dòng sông qua hai tùy bút của Nguyễn Tuân và Hoàng Phủ Ngọc Tường.
- Vẻ đẹp của người phụ nữ Việt Nam qua một số tác phẩm văn học Việt Nam hiện đại.
- Hình tượng người lính thời kháng chiến chống Mỹ qua hai tác phẩm *Rừng xà nu* và *Những đứa con trong gia đình*...

Theo tôi, phần này, quan trọng là chúng ta phải rèn luyện kỹ năng sống cho các em (cái gọi là lặn sâu sang lĩnh vực Giáo dục công dân).

Trên đây là một số vấn đề mà tôi đã làm trong quá trình đổi mới phương pháp giáo dục của cá nhân, chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót, rất mong nhận được sự góp ý của quý thầy cô. Xin chân thành cảm ơn.